

دهقى گفتوگۆى سايتى بۆيىشەوۈ لىگەل "سالار رەشىد" لەسەر دوا رووداۋەكانى ناو يەككىتى نىشتىمانى كوردستان

سازدانی / سىروان ئەمىن
sirwanlatif@yahoo.com

پىمان خۆشە ۋەك سايتى بۆيىشەوۈ، دىمانەيەك لىگەل نوسەرى چەپ و كۆمۇنىستى كوردستانى عىراق سالار رەشىد سازبەين لەسەر دواترىن رووداۋەكانى ناو رىزەكانى يەككىتى نىشتىمانى كوردستان. بىگومان ئەم رووداۋە دەنگدانەۋەيەكى گەۋرەى بەخۇيەۋە بىنى چ لەئاستى كۆمەلگەى كوردستانى عىراق ۋە چ لەئاستى مېدىيا كوردى و عەرەبىيەكاندا كە تا ئەم كاتەيش بەردەۋامە. قسەو شىكردنەۋەى جىاۋازى لى دەكرى و ھەركەس و لايەنىك بەپىي بۇچوون و لىكدانەۋەى خۇى مەسەلەكان دەخاتە روو، بۇيە ئىمە پىمان باش بوو گۆيىستى نەزەر و تىروانىنى ئىۋەبىن لەسەر ئەم رووداۋە، بەو ھىۋايەى سودمەندىبىت بۇ خۇيەنەرانى سايتەكەمان و بتوانىن چەند مەسەلەيەك لە روانگە و دىدى تەرەۋە بخەينە روو.

بۇ پىشەۋە: ھەرۋەكۆۋ ئاگادارن، ئەم يەكدوو مانگەى دوۋايىدا، دەنگوباسى كىشە و مەلانىيەك كە لە نىۋو يەككىتى نىشتىمانى كوردستاندا ھەبوۋە، سنوورى ئەو حىزبەى بىرپوۋە و ئىستا ئىتر بۆتە جىگەى قسەۋباسى نىۋو خەلك. ئايا بۇ لىكدانەۋەى ئەو مەسەلەيە، پىۋىستە مرو بگەرپتەۋە بۇ سالانىكى زووترى مېژوۋى ئەم حىزبە، ۋەيان نەخىر لە نىۋو ھەنومەرجى ھەنوۋەكىي ئەو حىزبە بۇى بگەرپ؟ ھەرۋەھا ئەگەر بكرى راي خوت لەسەر ھۆكارەكانى ئەم مەلانىيە بخەيتە روو.

سالار رەشىد: سەبارەت بەۋەى، بۇ لىكدانەۋەى ئەم مەلانىيەى نىۋو يەككىتى نىشتىمانى كوردستان، ئەبى مرو لە كۆيدا سۇراخى بكات، بە بىرواى من، سەرەتا ئەبى سىروۋشت و خەسلەتى كىشەكە، دەستەبەندىيەكان، نامانج و خواستەكانىمان لا مەعلوم بىت، بەبى ئەمە ناكرى بزانىن سەرچاۋەى ئەم مەلانىيە ھەلقولاًۋى مېژوۋىەكى كۆنترە، ۋەيان لە زەمىنەى ئىستادايە.

يەككىتى نىشتىمانى كوردستان ھەر لەسەرەتەى دوستوبونىەۋە، لە تىكەلەيەك پىكھات، كە لەگەل خۇيدا تۆۋى كىشە و ناكۆكى و مەلانىيى لە خۇ گرتبوو، كە سەرەنجام بە ۋازھىنان، دەرکردن، سوكردن، جىابوۋنەۋە و شەر و كوشتن و زىندان، ۋەيان پىكھاتن لەگەل يەكدى كۆتايى ھاتوۋە.

يەككىتى نىشتىمانى كوردستان ۋەك رىكخراۋىكى نۆى، چەپ، پىشتەستوو بە ھىزى كۆمەلانى خەلك، دژى ئىمپىريالىست خۇى لەبەرەمبەر شىۋازى پارتى و بارزانى بە كۆمەل ناساند. ئەم شىۋازە لە دواى شكىستى بزۋوتنەۋەى كوردايەتى بە رابەرايەتى ھىز و رابەرىكى تەقلىدى ۋەك پارتى و بارزانى، كە بە ئىران و ئىسرائىل و ئەمىرىكاۋە كلكى گرىي خواردبوو، شانبەشانى گەۋرەبوون و رىزبەستنى ھىزىكى گەۋرەى كرىكاران و زەحمەتكىشانى شارى و پەرەسەندنى بىروباۋەرى چەپگەرايى، زەمىنەى لەبارى بۇ لە ئارادا بوو. بەلام پىكھىنانى رىكخراۋىكى ئەو جۆرە كە گرنگترىن مەسەلەيەك بۇيان، چۆنىەتى كۆكردنەۋەى ھىزىكى جەماۋەرى پانوپۇر بوو، ئەژىر ھەر ناۋنىشانىكدا بىت، ھەر لە كرىكارىكى چەپ و كۆمۇنىستەۋە ھەتا ئەگات بە سوار ناغا و رەھىم ناغا، بى ناكۆكى و مەلانى نايىت. بۇيە بەبىرواى من گەۋرەترىن ناكۆكىي و مەلانى ئە نىۋو يەككىتى نىشتىمانى كوردستاندا، ناكۆكى نىۋان چەپ و ماركسىستەكان لەلايەك، راست لەلايەكى تر بوو. چەپ و ماركسىستەكان تىكەلۋىپىكەل و نارۇشن بوون، ئەژىر كارىگەرى بىروباۋەرى ماويدا بوون، يانى عەشق و غەرىزەيەك بۇ كرىكار و كۆمۇنىزم و سۇسىالىزم ئالودە بە نەتەۋەپەرستى بوو. ھەر ئەمە بۇخۇى سەرەتەى دوۋرىانىكى پىشان ئەدا. مەبەستەم ئەم چەپە كۆمەلەى ماركسى لىنىنى (كۆمەلەى رەنجەدرانى

كوردستان) له لايهك و بزوتنهوه و خه تي گشتي له لايهكي تر نيبه، به لكوو مه به ستم نه وهيه كه نه مملانييه له نيو خودي كومه له شدا بوو. ههروهها مه به ستم له وهش، ناكوكي نيوان نهو خه ته نيبه كه به ناوي ريبازي نارامه وه كاربان نه كرد و پاشان به ناوي نالاي شورشه وه جيا بوونه وه، به لكوو مه به ستم له ته يفيكي فراواني نه دنامان و كادراي كومه له يه، كه نه يتواني رابهري سهرشناس و به ئوريتهي خوئي بيئته دهر، وه ته نانهت وهك خه ت و بائيش نه يتواني خو بنويئي، و تارديهكي زوريش له گه ل خه تي نالاي شورش چوو بوونه نيويهك و زورجار رابهراي نهو خه ته وهك سهرشناسي نه م چه په تارييف نه كران. نه كروي بلين كه سالي 84 نهو ساليه يه كه ئيتر نه م چه په له نيو كومه له نوزي ئي برا.

هه رچي كيشه و مملانييهكي تر كه هه بووييت، زياتر له سهر جيگه وريگه و شهري ده سلات بووه، كه متر له سهر مه سائيليكي سياسي فكري بووه، وه بو نه مهش كوتله و ده سته به ندي هاتوته ناراه.

نهو كيشه يه ي كه ئيستا له نيو يه كييتي له نارادايه، كه 22 كهس له رابهرايه تي نه م حيزبه، كه له نيوياندا 8 نه دنامي مه كته بي سياسي تي دايه، ياداشتيكيان داوه ته جه لال تاله باني و هه نديك داخوازييان خستوته به رده م، به پيي نهو داخوازانه و خاوه نه كاني بيت، بي جگه له شهري جيگا وريگا و ده سلات شتيكي تر نيبه. ياني له نيو رابهرايه تي يه كييتيدا دوو ده سته به ندي هاتوته ناراه، نه ويش ده سته به ندي به شيكي مه كته بي سياسي و سهر كرايه تي كه نه وشيروان و كو سرت و فه ره يدون له نيوياندا، له به رامبه ر ده سته به ندي به شيكي تر كه جه لال تاله باني نوينه رايه تي نه كات. له نيوان نه م دوو ده سته به ندي به شيكي تر ماوه كه بي ده نگه و به هيچ لايه كدا لاي نه داوه.

نه مانه هيچ مه سه له و پلاتفورميكي سياسيان نيبه، داوي ئالوكور له ده سلاتي سكرتيري گشتي و ئالوكور له ليپرسراوييتي هه نديك جيگا له حيزب و حكومه ت نه كهن، ياني لابردي هه نديك و جيگرتنه وه بيان به هه نديكي تر. هه نديك جاريش نه م نيازانه به وشه گه ئي ئالوكوري ديموكراسي، ريفورم، پاكسازي و چاكسازي ده پيچنه وه.

له راستيدا نه وه ي شهري له سهره، نهك هه ر په يوه ندي به خه لكه وه نيبه، به لكوو په يوه ندي به وخه لكه ي ناو خودي يه كييتيشه وه نيبه كه نه بوونه ته پياوي يه كييك له مانه. دياره شهري ده سلات، له ئيستادا، ياني شه ر له سهر وه رگرتني كليلي سه روه ت و سه رمايه، نه مهش به ماناي نه وه نيبه كه نه مانه نهو كليله يان وه رنه گرتوه وه يان پييان نيبه، به لكوو له سهر نه وه يه كه به و كليله رازي نين و پييان وايه نهو كليلانه ي كه خه زينه ي گه و ره تر نه كاته وه، لاي نه وان نيبه و لايه ق به وانه. جا نه گه ر نه مانه له م شه ردا نهو كليله ده سگير كه ن، نهوا دياره ده ستوپيونه ن و تابعيش له مه ي ئيستييان باشتريان به نسيب ده بيت. نه ي ده بي نهو ماناي چي بيت كه ژماره يه كي زوري ليپرسراوان كه نه دناماني سهر كرايه تيشي تي دايه، ناماده نين موچه كانيان وه رگرن و نه يگه ريبينه وه! ناخر ئيستا پله و ناو نيشان، بري موچه دياري نه كات، نه مه به جيا له هه ر شتيكي تر. وه يان نه م هه موو هه رايه چييه له سهر گو ريني خه زنه داره كان؟! ناخر نه بي كه سيكي وهك فه ره يدون عه بدولقادر بو نه وه نده بو نه م مه سه له يه به مشور بيت؟! دياره نهو هه موو سه روه ته ي كه پيگه وه ي ناوه، به پارهي سه رده مي فه رمان به ري تي خو ي، له شه رواني كه ركوك به يه كييه وه ناوه! ناخر نه بي كه سيكي وهك كو سرت ره سول بو نه وه نده بو نه م مه سه له يه به مشور بيت؟! دياره نهو هه موو سه روه ته ي كه پيگه وه ي ناوه، به پارهي سه رده مي فه رمان به ري تي خو ي، له فه رمان گه ي كشتوكاني هه ولير به يه كييه وه ناوه! نه مانه ريك نه ئين، ني مه زور ترمان له مه ي ئيستا پي نه بري ت. نه مانه ريك نه ئين، ني مه زور تر له فلان خي رمان بو يه كييتي بووه، بو يه مه غدوورين. نه مانه ريك نه ئين، نه بي سه رمايه ي پو ئوپاره به قه ده ر سه رمايه ي سياسي بيت. دياره مه به ستيان له خودي جه لال تاله باني نيبه، نه وان بيستويينج سال به ر له ئيستا، له به رامبه ر ره خنه و نارزه ايه تي له به رامبه ر ده سلاتي مام جه لال، نه يان

وت، مام جه لال دهمسپی نیهمیه! وه هدر نیستاش جه ختیان له سهر ههمان شت کردوتهوه، نهوهتا ههموو له سهر نهوه ریکهوتون، که جه لال تاله بانی سیمبولی یه کیتهیه. به لام نه مانه گله بیان له ته قسیماته کانی نه م که سه یه.

له راستیدا نه مانه نه یانه ویت دزیک به دزیک تر، رهشوه خوریک به رهشوه خوریک تر، مافیایه که به مافیایه کی تر بگورن. وهیان به چ روویه که وه نه مانه باسی نالوگوری دیموکراسی له نیو یه کیتهیدا نه کهن، له کاتیگدا که نهوشیروان مستهفا نالا هه لگری نه م کاره بیت! گوايه وتویه تی یه کیتهی نه گهرینه موه سه رده می سالی 84! ناخر خو یه کیتهی ههر نه و دهمه بوو، جه لال تاله بانی به مه لا به ختیاری وت، که خیلافت له گهل یه کیتهی هه یه، پیویست ناکات به دزیهوه له دزی یه کیتهی کار بکهیت، بچو ریکهراوی خو ت پیکهینه، نیهمه کومه کیشته نه کهین! که چی زوری نه برد شهوکه تی حاجی موشر و روسته می نارده سه رمانه که یی و به دیلی بویان هینا. ناخر نالوگوری دیموکراسی و گیرانه وهی یه کیتهی بو سالی 84 یانی چی، که نهوشیروان ههر نه و دهمه وتبووی نیهمه له گهل به عس ریکهوتوون، پرس به نه ندام و کادر و پیشمه رگه ش ناکهین، چونکه خومان شو رمان کردووه و خوشمان مفاوه زات نه کهین!

بو پیشهوه: نیوه پیستان وایه که مه سه له ی کوتله و بال کاریکی ناساییه له ناو ههر حیزبیکدا، به دهر له وهی هه لگری چ نایدیایه که؟ وه نایا نه و بالانه دهنه به هیزکردنی سه رجه م هه یکه لی گشتی و نامانچی سه رکه کی نه و حیزبه؟

سالار رهشید: مه سه له ی سه ره لندان وهیان له نارادابوونی بال و کوتله له نیو نه حزبدا دیارده یه کی ناساییه، بو ههموو حیزبیک واریده که بال و کوتله ی تیدا نییه، بال و کوتله ی تیا دهرکه وی، وهیان بال و کوتله ی تیدا بیت و بیووکیته وه، وهیان بال و کوتله یه که نه مینی و یه کیکی تر سه ره لندا ت. نه مانه به زوری په یوهسته به هه لومهرج و نالوگوره کانی دنیای دهره وهی نه حزب، که کاریگه ری له سهر ناوه وهی نه حزب دانه نیت، نیتر نه و نالوگورانه له قازانچی کرانه وهی ریره وهی حیزبدا بیت، وهیان له گرتن و به بونبه ستگه یاندنی بیت. سه بارت به وهش که نایا به دهرله وهی هه لگری چ نایدیایه که، کاریکی ناساییه؟ ناساییه به و مانایه ی له دنیای واقیعدا، نه وه هه یه و واقیعه ته، به لام نه وه ترسانه که که نه و دهسته به ندی و نه و بلوکبه ندییه، له سهر هیچ نایدیایه که نه بیت، یانی سیاسی فکری نه بیت، هه روه که نه وهی که نیستا له نیو یه کیتهیدا له نارادایه، نه م جو ره له دهسته به ندی، وهیان دهسته به ندی له جوری تابعیونئیمام و دهریش بو شیخ، نه کری مرو ههر له سه ره تاوه چه پورا ستی به سه ردا به یینی. هه رچی نه گهریته وه به دهسته به ندی و بال و خه تیگ که له سه ر بنه مایه کی سیاسی فکری سه ری هه لداوه، نه وه ناکری نینسان هه روا به موجه رده ی حوکه ی به سه ردا بدات، به باش وهیان به خراپ، به وهی حیزب به هیز نه کات وهیان لاوازی نه کات، به وهی خزمه ت به نامانچی سه رکه کی و ستراتیژی نه و حیزبه نه کات وهیان نا. جاری وا ده بیت نه و دهسته به ندییه پوزه تیغه و نه و حیزبه له نامانچی کوتایی نزیک ده خاته وه وهیان حیزب له لادان له و هیل و ریپازه بو نه و نامانجه ده پاریزی ت، جاری واش ده بیت به پیچه وانه وه نه و حیزبه لاواز ده کات وهیان به لایه کی ترده نه بیات.

بو پیشهوه: قسه زوره له سه ر شه خسیاته کانی ناو یه کیتهی بو وه رگرتنی ده سه لات دوا ی جه لال تاله بانی، نایا نه مه هیچ له سیاست و نیستراتیژی یه کیتهی نه گوریت؟

سالار رهشید: به جیا له وهی نه مه چهنده راسته و واقیعه تی هه یه یان نا، وهیان نیمکانی هه یه یان نا، نه مه هیچ له وانه ناگوریت. هه روه کوو پیشووتریش باسم کرد. له راستیدا نه م یه کیتهیه هه رچییه کی کرد بیت ههر نه مانه کردوویانه، له سه رکوت، له کوشتوبر، له دزینی پارووه نانی ده می مندالان و له پیکه وه نانی سه روه ت و سامان، له هه لگیرساندن ی شه رو ویرانکردنی مانی خه لک، له به ندوبه ست له گهل سه دام و کونه په رستری حکومه ته کانی ناوچه که... هتد. راسته جه لال تاله بانی سه رچاوه ی هه موو نه وانیه، راسته جه لال دهره ینه ری نه و شانوگه ریانه یه و نه و نه کته ره کان بو ههر ده وریک دیاری نه کات، بو کوشتوبری حیزبی شیوعی و کومونیسته کان نهوشیروان، بو باسی

دیموکراتی و کۆمهنگای مهدهنی و مۆدیرنیزه مهلا بهختیار، بۆکردنهوهی مزگهوتی حسینیییه له سلیمانی جهبار فهومان، بۆ راکیشانی سۆزی خهڵکی خانهقین مهلا بهختیار، بۆ شهڕی پارتی کۆسرهت، بۆ دهست و لامل ماچکردنیش نهوه خۆی باشتیرین نهکتهره، بهلام دیاره نهمانه نهکتهرهکان بوونه و نهمانه دهستوپه نجهی بوونه لهو کارانه.

بهلام من پیم وانیییه نهم مهسهلهیه واقیعهتی ههبیته. جهلال نهو کهسایهتییه بیندریژ و به نۆتۆریتیهیه له نیو یهکیته، که باقی رابهرایهتی خستۆته ژیر چهتر و سیبهری خۆیهوه و ههمیشه عامیلی لیگگریدان و ئینسیجانی دهستهبهندییهکانی نیو یهکیته بووه. نهویش نهمه نهزانی بۆیه منهتی پیمان نییه و نهئیت، نهگهر پیوستان پیم نییه جانتاکهم ههئنهگرم و نهچم بۆ لهندن.

بۆپیشهوه: نهم ئالوگۆرانه چ رهنگدانهوهیهکی بهسهر خهڵکدا دهبیته، له ئیستادا یان له داهاوو؟

سالار رهشید: ههروهکوو باسم کرد نهمه شهڕی بهرژهوهندییهکانی خهڵک نییه که مهکتهبی سیاسییهکهی نوینهرایهتی بکات. نهمانه لهسهر چهوسانهوه و مژینی خوینی کریکاران و زهحمهتکیشان و بیبهشان، لهسهر سهرکوت کوشتوبری موخالیفان، لهسهر دزینی سهروهت و سامانی کۆمهل کۆکن و هیچ خیلافیکیان نییه، خیلاف و شهڕی نهم دوو دهستهبهندییه لهسهر نهوهیه، که کێ ئهبی لهو سهروهت و سامانهی که پیکهوه نهی دزن زۆرتری بهرکهوی. بۆیه هیچ له حالی خهڵک ناگۆری.

بۆپیشهوه: وهکوو نوسهریک، لهسهر نهم مهسهلهیه، چ پهيامیکت بۆ خهڵکی ههیه؟

سالار رهشید: خهڵکی کوردستان ئهبی هیچ خوشخهیاالییهکیان بهم مملانییهکانی نیو یهکیته نیشتمانی کوردستان نهبیته و هیواو ئاواتهکانیان نهک بهم کیشانه، بهئکوو بهم حیزبانهوهی ههر نهبهستن. نهم حیزبانه سانههای سانه سهئماندووینه که به ریزه، نوینهرایهتی خهڵکی مهحرومی کوردستان ناکهن، بۆیه ئهبی خهڵکی کوردستان بۆ ههتایه، ریزی خویان لهمانه جیا بکه نهوه. خواستهکانی نهوان تهنها به خهبات و تیکۆشان و ریزی سهربهخۆی خویان، ئیمکانی وهدهباتی ههیه.

بۆپیشهوه: له دوایدا زۆر سوپاست دهکهن بۆ نهم دهرفته که رهخسانت بۆ سایتی بۆ پیشهوه و خوینهرانی، هیواي سهرکهوتنت بۆ نهخواین.

سالار رهشید: سوپاس بۆ ئیوهش، ههر خوش بن!

2004/11 /7